

Eitt stig nærri Haag!

Oddagrein

TÖGNIN valdar. Tað er sum í grövini. Hetta er skoðsmálið tú kanst geva samráðingunum ella manglandi samráðingunum millum Føroyar og Bretland um undirgrundsmarkið í lötuni. Öll vóru fegin í summum, tá bretar aftur komu til samráðingarborðið og bráðliga vildu tosa um eitt miðlinu og partarnir samdust um, at ein ella onnur avkláring skuldi fyriliggja í hesum „Brockmanskenda“ máli innan eitt hálf ár. Hetta skuldi tó bert gerast ein stokkurur hiti. Tí tá partarnir møttust á fundi í London í heyst var ísakalt teirra millum. Av tí at samráðingarnar eru í trúnaði er lítið líkligt vit kunnu triva í, treyðugt so, ísakalda klímáið, sum er íkomið, kann eisini siga okkum nógv og fáa tann, sum hevur fylgt málinum øll hesi ár, at gera sær sínar egnu metingar. Eftir øllum at døma er tað komið til einkis millum partarnar á tí seinasta fundinum. At fundurin endar við, at formennirnir skulu tosa saman aftur fyrri møguliga at avtala nýggjan fund - um nakað er at tosa um - sigur so mikið sum, at eingin av portunum hevur flutt seg nakað á fundinum. Nú vóru tað feroingar, sum átti útspælið og vit kunnu ímynda okkum, at teir als ikki eru komnir við nokrum serligum útspæli, og at hetta so hevur skakað bretar, sum hovdu væntað, at feroingar fóru at flyta seg eitt sindur, nú teir sjálvir hildu seg hava slakað á seinasta fundinum.

SJÁLVANDI kunnu vit siga við bretar, at hetta er ikki okkara problem. Tað at teir eru komnir við einum fullkomiliga óhaldbarum og órimuligum kravi um at ognar sær ein stóran part av øllum tí feroyska landgrunninum og nú hava ilt við at draga í land aftur, er teirra hovuðspina. At teir eru klíntraðir ov høgt upp í træið og nú hava ilt við at koma niður aftur og fóta sær er teirra trupulleiki og ikki okkara. Og hví skulu feroingar hjálpa teimum við eitt nú at slaka! Eru feroingar als ikki komnir við nokrum útspæli men fara eina kontanta og avgjörda linju, so er greitt, at bretska sendinevndin hevur ilt við at fara til sitt bakland og fáa tað at slaka enn meira. Endin kann tí verða, at naggatódnin, sum tykist vera íkomin, hevur við sær, at málið fer til dómstólin í Haag, nakað, sum helst hvørjig parturin er fegin um. Vit hava hildið tað vera rætt av feroingum at tvihalda um miðlinuna. Um bretar út frá taktiskum orsökum hava viljað havt eitt mark, sum liggur langt vestan fyrri eina miðlinu, er ilt at meta um. Helst hava teir kravt nógv mikið, so teir hava havt okkurt at slaka uppá. Men nú tá teir halda seg hava slakað nokk, fangar borðið. Tá vilja feroingar ikki spæla við meira og minna bretar á, at tað eru teir, sum hava skapt ein trupulleika, og tí eru tað eisini teir, sum mugu loysa upp fyrri honum. Spurningurin tykist í lötuni vera, hvussu nógv feroingar vilja forka eina miðlinu vestureftir! Vit hava áður skilt støðuna soleiðis, at hóast bretar vilja tosa um miðlinu, er krav ið framvegis ov víðgongt. At teir ikki góðtaka Akraberg sum grundlinjupunkt sigur ikki so lítið um støðu teirra.

ILT er at fáa at vita, hvat gongur fyrri seg handan leiktjöldini í Føroyum. Spurningurin er, hvør tað er, sum dítararar endaliga feroyska marknapolitikkinn. Er tað løgmaður, er tað uttanlandsnevndin, er tað danska uttanríkisráðið, er tað formaðurin í samráðingarnevndini ella onkur heilt annar. Ella er tað so, at allir hesir instansir fara eina og somu linju í spurninginum? Tað hevur ljóðað, at okkurt misljóð hevur verið millum støðutakan lögmanns og so hana hjá øllum hinum! Onkur vil siga, at feroysk pressa eigur ikki at víðgera slíkt, um tað kann skada sok Føroya. Tað er okkara avgjörda meining, at feroyskir mynduleikar hava borið seg rætt atvið at tvihalda um miðlinu. Men samtiðis halda vit, at málið er so mikið álvarssamt, at allar góðar kreftir mugu brúkast. Hvor enn situr sum lögmaður og hevur avgerandi orðið, so mugu ikki partapolitikur ella serstøk egináhugamál koma upp í. Tað hvílir tí stór ábyrgd á lögmanni. Hann má brúka og lurta eftir teimum frægastu ráðgevnunum vit hava í hesum máli. Tað má ikki vera ein spurningur um, hvør nú er sterkastur og mest treiskur. Avgerð mugu byggja á vit og skil. Metast má um avleiðingarnar, antin henda ella handa kósir verður lögð.

Sosialurin

Lesarabrøv

Yvfrfriðingarnevnd ella yvrioyðingarnevnd

Ta síðstu tíðina, hevur verið nógv frammi um ána í Funningi. Henda á eitur Stóra, men hon verður neyvan serliga stór í framtíðini. Hetta, tí SEV ætlar at taka hana til nýtslu í Eiði 3 verkætlanina.

Eitt, sum serliga hevur vakt mín ans í hesum sambandi, er at yvfrfriðingarnevndin hevur góðtikið at henda á verður turrløgd. Hetta fær meg at hugsa um eitt annað mál, sum var frammi fyrri stuttari tíð síðani. Ein arkitektur ætlaði at seta nakrar smáttur upp ímillum Kvívík og Vestmanna. Hesar smáttur vóru í serligum sniði og vóru æt-

aðar ferðafólki. Áðrenn høvdu nakrir skúrar staðið har í árávis. Friðingarnevndin fyrri Streymoyinna góðtók hesa verkætlan, MEN yvfrfriðingarnevndin vrakaði hana. Grundgevingin var at smátturnar vóru óføroyskar!

Eitt annað mál kemur mær eisini til hugs. Tað var eitt smoltbrúk í Suðuroynni, sum hevði fingið onkra laksasjúku. Teir hildu tað vera neyðugt at sterilisera alt økið kring smoltstøðina. Nógvar áir høvdu samband við økið og tær máttu eisini oyðast. Hetta hevði við sær, at alt fugla- og fiskalív varð oytt í økinum. Nóg mót-

mæltu hesi viðgerð. Sagt varð, at alt økið fór at verða steindeytt langt inn í framtíðina. Eg veit ikki, um friðingarnevndin fyrri Suðuroynna góðtók hetta, men yvfrfriðingarnevndin gjørdi tað so! Grundgevingin var, at økið fór at koma seg eftir stuttari tíð. Alt er steindeytt enn...

Spurningurin er so: Hvat er føroyskt í eygum yvfrfriðingarnevndarinnar?

Er tað føroyskt at turrlægja eina á?

Er tað føroyskt at eittra áir, vøtn og haga?

Annars haldi eg, at SEV lættliga kundi latið vera við at brúkt Stóra og í staðin

brúkt vindmyllur til at nýkta tann orkutørvin, sum missurin av Stóra møguliga gav.

Eg má eisini spyrja hvat vit hava tær smærri friðingarnevndirnar til, tá Yvfrfriðingarnevndin bara kveistrar ynski til viks.

Er endamálið hjá yvfrfriðingarnevndini bara at makka rætt, tá teir stóru siga tað og at trøða á tey smáu? Hvør situr í hesi nevnd?

Fáa teir pengar fyrri sítt »arbeiði«?

Náttúruvinnarligur

P. S. Gevíst ikki at mót-mæla!!!

Viðmerking

Gevið bygdafólkinum virkini aftur

Tómu virkini

Í nógvum bygdum standa tómir flakavirkisbygningar, sum bygdafólk ikki longur eigur, og sum tey ikki sleppa at brúka.

Nógv hevur verið roynt at gera við hesa støðu, men tað tykist at vera sera tøft.

Tað eru Fiskavirking ella Føroya Banki, ið oftast liggja í buktini. Føroya fólk hevur góðið nógvan pening í Fiskavirking, men tað err ilt at fáa eygað á nyttuna av hesum pengum.

Virkir oyðiløgd

Í fleiri bygdum vórð útgerðin tikin úr virkjunum. Tey vórðu snøgt sagt raserad.

Í øðrum bygdum eydnaðist tað bygdafólkinum við fysiskskum blokadam at forða fyrri, at teirra virkir vórðu tømd og oyðiløgd.

Tann stóri spurningurin er, hvørja nýttu hava Fiskavirking og Føroya Banki av, at hava hesar bygningarnar standandi tómar, og hví vilja tey ikki lata bygdafólk ið yvirtaka teir?

Eru boðini úr Danmark
Fólk á Eiði, í Nólsoy, í Vági

og aðraðaðni við hava bjóða uppá síni virkir, men tað visir seg, at tey ofta ikki fáa nakað konkret svar. Eru tey áhugaði før fyrri at seta 1 mill. í virkið, vil bankin hava 2 mill., og verður bjóðað 5 mill. krevur bankin 8 o.s.fr.

Kundi tað hugsast, at bankin ger eftir boðum frá Figgjargargrunninum um at hava eitt avmarkað tal av flakavirkjum í Føroyum.

Um so er, átti fólk ið at fingið greið boð og bankin átti ikki at nýtt henda mánminkandi framferðarhátt.

Flakavinnan niðurslitin
Soleiðis sum flakavinnan er misrøkt og við teimum øktu krøvunum til laggilding og nútímansgering, er lítil møguleiki fyrri at virkir, ið byrja av nýggjum, bera seg, og enn minni at tey geva yvirskot fyrstu árin.

Um feroingar ráddu í egnum landi

Um vit ráddu í egnum landi, so var okkara uppskot: At bankin lat bygdafólk ið fáa virkini fyrri ein samúlgingan prís. Tey ið yvirtaka virkini, eiga at gera rakstrarætlanir,

og so eigur landskassin at lata stuðul til at gera virkini tíðarhóskandi fyrri.

Høvuðsvinnur fáa stuðul

Í flestu londum fáa høvuðsvinnurnar statsstuðul. Hjó okkum fáa farmaskipareidrar pening gjøgnum serliga skattaskipan. Fiskiskip og útróðrarbátar fáa fløgustuðul.

Hetta visir seg at vera neyðugt, um hesar vinnugreinar skulu yvirleva.

Tað ber til at rokna út, hvussu stóran statsuðul, tað er ráðiligt at lata til ymsu vinnugreinar, í mun til hvørji arbeiðspláss, skattainntøku og aðrar tænastuvinnur hesin stuðulin kastar av sær.

Um vit hugsa okkum, at flakavirkir høvdu rætt til eitt slag av fløgustuðli, so var lættari at fáa hesa vinnu á føtur aftur, og so komu verðandi virkir t.d. Kósa-virkið, eisini undir hesa skipan.

Samgonguviljin

Nú valið nærkast, hava samgongupolitikkarar at enda tikið seg saman og

hava fingið gongd á aftur virkini í Skopun og á Sandi. Tað bar til, tá viljin var til staðar.

Hetta visir eisini, at tað loysti seg hjá fólkinum har at seta seg upp ímóti Fiskavirking og forða fyrri, at virkini vórðu tømd.

Í VMF vóna vit, at samgongan eisini hevur vilja til at fáa gongd á aftur fiskiðnaðin í Miðvági og hinum bygdunum, ið biða.

Alis Jacobsen
landsformaður í VMF

Um lesarabrøv o.l.

Lesarabrøv og líknandi tilfar, ið verður sent okkum, skal hava avsendara, t.v.s. navn, adressu og telefonnr. Blaðstjórnin skal vita, hvør skrivað hevur eisini um brøv ynskjað dulnevnd í blaðið.

Vit kunnu annars ikki geva tykkum, ið skriva, vissu fyrri, at lesarabrøv viðmerkingar o.l. koma í blaðið sama dag, sum tað er móttikið. Tað veldist um tóka setiorku og pláss.

Blaðstjórnin